

AKTIVITETER FRA FAFO

[Tidligere seminarer](#)

[Ny Fafo-rapport: Arbeidsforhold i gods og turbil.](#) Både arbeidstakere og arbeidsgivere i transportnæringen er bekymret fordi tilgangen på utenlandsk arbeidskraft skaper press på lønns- og arbeidsvilkår. Det viser en ny rapport fra Fafo og TØI. Forskere på prosjektet

har vært Ragnhild Steen Jensen, Mona Bråten, Bård Jordfald, Merethe Dotterud Leiren, Tor-Olav Nævestad, Kåre H. Skollerud, Henrik Sternberg og Tommy Tranvik. (Fafo Østforum, 12.02.15) [Last ned rapporten](#)

[Ny Fafo-rapport: Innleide arbeidstakere i verfts- og petroleumsindustrien.](#) Omfanget av innleid arbeidskraft i verfts- og petroleumsindustrien er til tider svært stort. Mye tyder på at utenlandske innleide arbeidstakere er

mer utsatt for skade enn andre. Rapporten er laget i samarbeid mellom Fafo og NTNU. Forskere på Fafo er Mona Bråten og Rolf K. Andersen. (Fafo Østforum, 12.02.15) [Last ned rapporten](#) Se også: [Innleide arbeidstakere har større helserisiko](#) (Fri Fagbevegelse, 13.02.15)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

ALLMENNGJØRING OG MINSTELØNN

[Temaside om allmenngjøring](#)

[NLF krever allmenngjøring og "transportpoliti"](#). Norges Lastebileier-Forbund (NLF) er på linje med Yrkestrafikkforbundet (YTF) og Yrkesorganisasjonenes

Sentralforbund (YS) sitt krav om allmenngjøring av timelønn og diettsatser. NLFs krever samtidig effektive kontrolltiltak for å hindre at utenlandske arbeidsgivere kan vinne transportoppdrag ved å betale «luselønn» til sine sjåførere. (Norsk Lastebileier-Forbund, 09.02.15) Se også: [Felles front mot underbetaling i godstransportbransjen](#) (Fri Fagbevegelse, 10.02.15)

[Allmenngjøring: Tariffønn til alle.](#)

Allmenngjøring av tariffavtaler er et grep for å hindre sosial dumping og konkurransevridning. Dette skjer ved at man gjør hele eller deler av tariffavtalene til standard for en hel bransje eller et område. (arbeidslivet.no, 04.02.15) Se også: [Fakta: Minstelønn i Europa](#) (arbeidslivet.no, 03.02.15)

[Allmenngjøring i elektro.](#) Landsoverenskomsten for elektrofag blir allmenngjort, med unntak av offshore. Tariffavtalen omfatter rundt 17.000 arbeidstakere innen elektrofagene (Fri Fagbevegelse, 03.02.15).

[Artikkel: På vei mot en europeisk minstelønn?](#) Som navnet antyder, er minstelønn den absolutt laveste summen en ansatt har rett på i sitt lønnsarbeid. Innad i EU og EØS har medlemslandene så langt fått stå helt fritt i om de vil lovfeste en minstelønn eller ei – og hvor høy den eventuelt skal være. Det siste året har imidlertid debatten om en felles europeisk minstelønn blusset opp på ny. Norden stritter i mot. (arbeidslivet.no, 03.02.15)

Temanummer fra *Arbeidsliv i Norden*: MINSTELØNN I EU

[Kommentar: Minstelønn – mulighet eller trussel?](#) - Dropp berøringsangsten og bli med i kampen om lovbestemt minstelønn i EU, er brannfakkelen Bente Sorgenfrey kaster inn i debatten som ny leder for Nordens faglige samorganisasjon, NFS. Er berøringsangst problemet, eller er lovfestet minstelønn en reell trussel mot den nordiske modellen? *Arbeidsliv i Norden* tar utfordringen og starter diskusjonen i månedens tema i fokus, skriver Berit Kvam i en innledende kommentar til dette temanummeret fra nettavisen *Arbeidsliv i Norden*. (07.02.15)

Nedenfor er det link til sakene om minstelønn i nyhetsbrev 1/2015, *Arbeidsliv i Norden*, 07.02.15: [NFS-leder: Drop modstanden mod at diskutere minstelønn](#)
[Minimiløner kan bli fråga på Europafackets kongress](#)
[Norsk modell för minimiløner sprids till allt fler branscher](#)
[Transport ser på minimiløner för att begränsa social dumping i Sverige](#)
[Yttervännstern i Finland ensam om krav på minimiløner](#)

ARBEIDSMARKEDSKRIMINALITET, USERIØSITET OG SOSIAL DUMPING

[Åpning av senter mot arbeidslivskriminalitet.](#)

Skatt øst, Arbeidstilsynet, NAV-kontroll, Kemneren i Oslo og Oslo politidistrikt har åpnet sitt samlokaliserte senter i Oslo

City. Tolletaten deltar også i samarbeidet. Arbeids- og sosialminister Robert Eriksson (bildet) sto for den offisielle åpningen (Arbeidstilsynet, 12.02.15).

Se også: [Samlokalisering mot organisert arbeidslivskriminalitet](#) (Fri Fagbevegelse, 12.02.15)

[Den dumpingbeskyldte kjøkkenprodusenten Kvalsvik Produksjon er slått konkurs.](#) Kvalsvik Produksjon skulle bli et industrieventyr, men endte i stedet med politianmeldelse av ansatte, beskyldninger om sosial dumping og dårlige arbeidsforhold. Sju polske arbeidere sier de ikke kan dra hjem før de har fått utbetalt utestående lønn fra arbeidsgiveren sin. (NRK Hedmark og Oppland, 11.02.15) Se også: [Dropper lønna til polske arbeidere](#) (Gudbrandsdølen Dagingen, 13.01.15) [Beskyldninger om sosial dumping og dårlige arbeidsforhold](#) (NRK Hedmark og Oppland, 14.01.15) [Innrømmer manglende lønn](#) (Vigga, 14.01.15) [Kjøkkenprodusent på Dombås beskyldes for sosial dumping](#) (Byggeindustrien, 20.01.15)

[Spørsmål om å ansette lokalt - sak i Arbeidsretten.](#)

Bemanningsbedriften Brødrene Langset ansatte folk lokalt for å slippe å utbetale bortetillegg og reisedekning, hevdet LO-advokat Håkon

Angell i Arbeidsretten. Mye står på spill, særlig for mange utenlandske arbeidere, i denne saken (Fri Fagbevegelse, 02.02.15). Flere saker i Fri fagbevegelse om arbeidsrettssaken: [Er polske pendlere lokalt ansatt?](#) (30.01.15) [NHO: Frivillige pendlere skal ikke ha bortetillegg](#) (04.02.15) [Polske arbeidere føler seg diskriminert](#) (05.02.15)

[Kronikk: Arbeidskriminalitet og politisk taktskifte.](#)

Arbeidsminister Robert Eriksson og statsminister Erna Solberg la tidligere i måneden frem regjeringens strategi mot

arbeidslivskriminalitet. - Arbeidslivspolitikken er i økende grad integrert i statens innvandringspolitikk, skattepolitikk og næringslivsinteresser, skriver forsker Synnøve Økland Jahnsen. (VG, 02.02.15)

[Seier for de polske Hardangerbru-elektrikerne.](#)

I disse dager får tolv polske arbeidere etterskuddsbetalt lønna de egentlig skulle hatt for 2,5 år siden. Det var kakefest på EL & ITs distriktskontor i Hordaland/Sogn og Fjordane da de markerte slutten på kampen for å sikre etterbetaling. (Fri Fagbevegelse, 02.02.15)

Se også: [Nå har de polske elektrikerne fått betalt](#) (NRK Hordaland, 04.02.15) [Slik avslørte EL&IT Hardangerbru-snusk](#) (Fri Fagbevegelse, 03.02.15) [Venter fortsatt på lønn etter Hardangerbrua](#) (NRK Hordaland, 03.07.14) [Sjekkar polakkløn på Hardangerbrua](#) (Bergens Tidende, 28.01.13)

[Ny veileder mot sosial dumping.](#)

– Veilederen gir en oversikt over gjeldende regelverk mot sosial dumping og har konkrete råd om hvordan din bedrift bør forholde seg til

dette, sier Siri Bergh, advokat og direktør for arbeidsgiverpolitisk avdeling i Byggenæringens Landsforening (BNL). BNL har utarbeidet veilederen i samarbeid med bransjeforeningene og Fellesforbundet. (BNL, 29.01.15) Last ned: [Regelverket mot sosial dumping. En praktisk veileder](#) (pdf)

[Høyanger vedtok tiltak mot sosial dumping.](#) Høyanger kommunestyre har samrøystes vedteke 15 punkt som tiltak mot sosial dumping og svart økonomi. Saka vart fremja av LO Ytre Sogn på bakgrunn av tilsvarande vedtak i Skien bystyre og Telemark fylkeskommune. Initiativet til saka kom etter at Arbeidstilsynet avdekket at arbeidrarar frå Litauen som jobba ved Stathelle skole i Bamble tente 36 kroner i timen. (Høyangerportalen, 06.02.15)

[Jakter på byggebransjens banditter.](#) To dager i uken jakter maleren Vidar Sagmyr på de useriøse i byggebransjen. Prosjekt Teamwork startet opp i juni i fjor, og Sagmyr har avdekket byggeplasser hvor ulovlige lønns- og arbeidsforhold, falske lønnslipper og manglende ID-kort er normalen. Prosjektet er et samarbeid mellom Malernes Forening og Trondheim Malermesterlaug. (Fri Fagbevegelse, 05.02.15)

[Kristiansand kommune tar grep mot sosial dumping.](#) Kristiansand kommune har vedtatt et tak på inntil to ledd med underleverandører i rett linje under hovedentreprenør. I tillegg ber bystyret om at Kristiansand kommune vurderer å øke antallet lærlinger som tas inn på kontrakt. - At kommunene tar et aktivt grep overfor sosial dumping og sikrer verdikjeden fra A til Å, er et gledelig vedtak sett fra bransjens side, sier regionsjef i EBA Agder, Petter Blomkvist. (Byggeindustrien, 02.02.15)

ARBEIDSINNVANDRING

[Temaside om arbeidsinnvandring](#)

[Akershus har høyere andel arbeidsinnvandrere enn landsgjennomsnittet.](#) Innvandrere utgjør 14 prosent av befolkningen i Akershus fylke. Det viser et nytt statistikkhefte om personer med innvandrerbakgrunn i Akershus, som ble lagt fram for fylkestinget 9. februar. Polakker er den klart største gruppen, og per 1. januar 2014 var det 12.901 bosatte polakker i fylket. (Akershus fylkeskommune, 10.02.15) Last ned (pdf) [Akershusstatistikk 1/2015 Personer med innvandrerbakgrunn](#)

[Avviser krise for skipsfarten.](#) Auka konkurranse frå utanlandsk arbeidskraft og store endringar til tross: Den norske maritime næringa har klart seg betre enn ein kunne forvente etter 2. verdenskrig. Det meiner professor Stig Tenold ved Norges Handelshøyskole. (Maritime, 30.01.15)

[Det kan bli tøffere tider for svenske arbeidssøkere i Norge.](#) Nedgangen i energisektoren kommer til å drive opp arbeidsledigheten og gi en hardere konkurranse om jobbene, mener Harald Magnus Andreassen, sjeføkonom hos Swedbank i Norge. - Vi venter at det slår ut i mindre arbeidsinnvandring fra alle land og helt klart fra Sverige, sier Andreassen til den svenske avisen Dagen Industri (di.no). (dn.no, 09.02.15) Se også: [Norgesfesten er over](#) (di.se, 09.02.15)

TRANSPORTBRANSJEN

[Turbusser må ut etter 30 dager.](#) Mens utenlandske godstransportører som foretar intern transport i Norge må ut av landet innen sju dager – og ikke kan ta mer enn tre oppdrag i Norge i løpet av den uken, er det i praksis ingen begrensning når det gjelder persontransport med turbusser. Det kan det bli slutt på nå. – Regjeringa vil foreslå at utenlandske turbiler kun kan operere i Norge 30 dager sammenhengende, eller 45 dager totalt i løpet av ett år, sa statssekretær John-Ragnar Aarset fra samferdselsdepartementet, da Fafo-rapporten "Arbeidsforhold i gods og turbil" ble presentert på Arbeidstilsynets Transportkonferanse. (Fri Fagbevegelse, 13.02.15)

[NHO Reiseliv imot kabotasje-endringer og allmenngjøring.](#) - NHO Reiseliv ser ingen grunn til å endre dagens regelverk når det gjelder persontransportkbotasje, sier direktør for arbeidslivspolitik, Jostein Hansen, i en kommentar til forslaget om å innføre en begrensning på maksimalt 30 dager sammenhengende og 45 dager per år totalt for utenlandske transportører i persontransportmarkedet. NHO Reiseliv er også imot forslaget om allmenngjøring av tariffvilkår for utenlandske turbussjåførere i Norge. (NHO Reiseliv, 30.01.15)

[Cabotagestudien: Usikkert kabotasje-resultat i Norge.](#)

En svensk Cabotagestudie ble gjennomført som et skandinavisk prosjekt høsten 2013. Nå er resultatet offentliggjort, men omfanget er fortsatt usikkert. Den norske delen av studien er innlemmet i en ny rapport om arbeidsforhold i gods- og turbilbransjen, utarbeidet av Fafo og TØI. Der kommer det fram at mens brudd på kabotasjereguleringene vanligvis består av at man kjører en tur for mye, så er problemet i Danmark og Norge manglende dokumentasjon.

(Transportmagasinet, 12.02.15) Se også: [Ny Fafo-rapport: Arbeidsforhold i gods og turbil](#)

[Flere utenlandske sjåførere i norske lastebiler.](#)

I vinter ble hver tiende av de kontrollerte norskregistrerte lastebilene kjørt av en utlending, viser fersk statistikk fra Statens vegvesen. Mange utenlandske sjåførere får jobb i norske firmaer og selskaper. Det finnes egne byråer som markedsfører de utenlandske sjåførene, opplyser Norges Lastebileier-Forbund. (NRK Hedmark og Oppland, 11.02.15)

[Tysk minstelønn for lastebilsjåførere.](#) Tysk LO, DGB, mener at tysk minstelønn også skal gjelde for utenlandske lastebilsjåførere på oppdrag i Tyskland. Mens lastebilselskapene i Polen og Tsjekkia mener at det strider mot EUs fri flyt av tjenester. Den tyske regjering har så langt stått fast på at minstelønna skal gjelde for kabotasjekjøring i Tyskland. (LO-kontoret i Brussel, 10.01.15)

[Tyskland: Kravet om minstelønn ved transittkjøring er opphevet.](#) Tyskland har inntil videre tilsidesatt kravet om at det skal betales en minstelønn på 8,50 euro til sjåførere som kjører transitt gjennom landet. Det skal imidlertid fortsatt betales minstelønn ved internasjonal transport og kabotasjeoppdrag. Mange har protestert på det nye tyske regelverket. (NHO Transport, 02.02.15) Se også: [Protesterer mot tysk minstelønn](#) (Anlegg & Transport, 27.01.15)

LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR I OFFENTLIGE KONTRAKTER

[Leder: Regjeringen fortjener ros for at lærlingekrav gjelder både norske og utenlandske bedrifter.](#) -

Regjeringen har varslet regelendringer som gjør at bedrifter må ha lærlinger for å vinne offentlig anbud. Kravet om å ha lærlinger gjelder både norske og utenlandske bedrifter. Her fortjener regjeringen og kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen (H) ros. Forslaget er også et bidrag i kampen mot arbeidskriminalitet og sosial dumping, skriver Klassekampen på lederplass. (Klassekampen, 12.02.15)

LUFTFART

[- Ryanairs inntog på det danske arbeidsmarked er en gave til fagbevegelsen.](#) Det irske flyselskapet Ryanair starter flyvninger fra København i mars. Lønns- og arbeidsvilkårene er så dårlige at det er åpenbart at de er i strid med normene i det danske velferdssamfunnet. - Ryanairs inntog på det danske arbeidsmarked er en gave til fagbevegelsen, mener en reklamesjef. Mens en arbeidsmarkedsforsker mener at fagbevegelsen skal kjempe hardt for å få folks sympati i denne konflikten. (Ugebrevet A4, 03.02.15) Se også: [Dansk fagbevegelse tar opp kampen mot Ryanair](#) (EL & IT, 30.01.15) [Kommentar: Social dumping – eller et godt tilbud til prisbevidste forbrugere?](#) (Berlingske Tidende, 30.01.15) [Fagbevægelsen blæser til kamp mod Ryanair](#) (Jyllands-Posten, 28.01.15) [Arbejdsforsker: - Ryanair er en hård nød at knække](#) (avisen.dk, 30.01.15)

[Belgia: Ryanair må vise kortene.](#) Ryanair har nylig begynt å fly ut fra Belgias hovedflyplass i Brussel, Zaventem. Den belgiske luftfartsføderasjonen (BATA) vil gå til juridiske tiltak mot Ryanair for å få ut selskapets arbeidskontrakter. BATA omfatter de viktigste flyselskapene som opererer ut fra Zaventem og har skreket opp om illojal konkurranse. (LO-kontoret i Brussel, 02.02.15)

ANDRE NYHETER

EU-domstolen: ja til finsk lønn i Finland. Det finske elektrikerforbundet har fått medhold i EU-domstolen i en sak om hva slags lønn polske arbeidere skal ha på jobb i Finland. Det er lønnsbestemmelser i det landet hvor arbeidet foregår som er avgjørende, ifølge en fersk dom fra EU-domstolen (Fafo Østforum, 13.02.15). Her finner du [hale dommen](#) (dansk). [European Court of Justice's ruling in favour of equal wages for posted workers](#) (ETUC, 12.02.15)

Ei utfordring å integrere barn av arbeidsinnvandrere. Det er utfordrende for flere kommunar i Rogaland å sikra barn og unge gode oppvekstvilkår som er her bare delar av året fordi foreldra er sesongarbeidarar. Det er nokre av funna i kommuneanalysen til *Sjumilssteget for god oppvekst i Rogaland*. (Fylkesmannen i Rogaland, 12.02.15)

Ny EU-dom gjør arbeidet mot sosial dumping enklere. En rekke EU-dommer de siste årene har skapt bekymring i norsk LO. I går kom en viktig dom som går i arbeidstakernes favør, til lettelse for fagbevegelsen. Saken dreier seg om lønna for polske elektrikere i Finland, men den vil også få stor betydning for kampen for å opprettholde norsk tarifflønn i Norge. (Fri Fagbevegelse, 13.02.15)

Socialistisk Folkeparti (SF) i Danmark foreslår at østeuropeere skal erstattes av innvandrere. Innvandrere og flyktninger skal inn på det danske arbeidsmarkedet i stedet for de omkring 100.000 østeuropeere som i dag arbeider i Danmark. (Information.dk, 30.01.15)

FLERE NYHETER finner du på [Fafo Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandringer, endringer i politikktutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 23 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafo.no